

DOLINA BREGAGLIA

po obrywie skalnym z sierpnia 2017

**SKLEP
PODRÓŻNIKA**

W wyniku katastrofального obrywu ze ściany Piz Cengalo w sierpniu 2017 r. nastąpiły znaczne zmiany w dolinie Bondasca i w Bondo.

23 sierpnia 2017 r. ze ściany Piz Cengalo runęło około 4 mln m³ granitu, osiągając prędkość szacowaną na nawet 250 km/godz. Później nastąpiły kolejne, mniejsze obrywy (m. in. 15 września około 400 tys. m³). Zasypana została górna część doliny Bondasca, w tym hala Laret, oraz fragmenty szlaków prowadzących do schronisk Sciora i Sasc Furä. Osiem osób (Austriacy, Niemcy, Szwajcarzy), które znalazły się w strefie obrywu, po daremnych poszukiwaniach uznanych zostało za zaginione.

Następstwem obrywu były potężne spływy gruzowo-błotne (*Murgang*), które dotarły do doliny Bregaglia i spowodowały znaczne zniszczenia w Bondo. Zerwany został kamienny mostek u wylotu doliny Bondasca, łączący obie części miejscowości, zniszczona została szosa kantonalna prowadząca do Chiavenny (wraz z mostem nad potokiem Bondasca). Błoto zalało kemping z parkingiem, okolice hali sportowej, rejon *crotti*. Zniknął z powierzchni ziemi tartak i zniszczonych zostało szereg domów, zbudowanych w ubiegłym wieku na terenach położonych w pobliżu

Bondo przed katastrofą (fot. R. Kardaś)

rzeki (dawne budownictwo unikało tych miejsc). Zbiornik retencyjny przygotowany na przyjęcie materiału znoszonego przez *Murgang* został całkowicie wypełniony warstwą osadu o miąższości ponad 10 m. Łączne straty spowodowane katastrofą oszacowano na około 41 mln franków.

Obecnie, mimo braku alarmujących symptomów, teren nadal uważany jest za zagrożony, a szlaki w dolinie oraz schroniska Sciora i Sasc Furä latem 2018 r. zamknięto. Trudno przewidzieć czy, kiedy i na ile przywrócony będzie ruch turystyczny w dolinie Bondasca. Postanowiono jednak przejście między schroniskami przez przełęcz Viäl usunąć definitywnie z oficjalnej sieci szlaków. Komunikaty o aktualnej sytuacji można znaleźć na stronach www.comunedibregaglia.ch oraz www.bergell.ch (w części turystycznej). Gmina Bregaglia nie odpowiada za szkody związane z wejściem na zamknięte szlaki.

Komunikacja samochodowa z Włochami została przywrócona krótko po katastrofie, odbudowano podstawową infrastrukturę, jednak w 2018 r. kemping w Bondo nie zostanie odtworzony i otwarty. Szkody w Bondo, Promontogno, Sottoponte i Spino usuwane są stopniowo.

Szczegółowy opis wydarzeń można znaleźć w artykule Autora *Katastrofalny obryw w Dolinie Bondasca (Bergell) w sierpniu 2017 r., Tatarnik 1/2018.*

Bondo po zejściu spływu gruzowego, 1 września 2017 r. (fot. M. Giacometti, © Centro Giacometti, Stampa)

Wskutek katastrofy zmianie uległy następujące fragmenty tras opisanych w przewodniku:

Trasa 1 Zabytkowa część miejscowości nie ucierpiała. Zerwany został most u wylotu doliny Bondasca, zamknięty kemping. Zniszczone niektóre niżej położone zabudowania.

Trasa 4 Szlak zejściowy z Cugian do doliny Bondasca jest zamknięty. Można wrócić drogą podejścia.

Trasa 6 Zejście z przełęczy Passo Trubinasca przez dolinę Bondasca jest w 2018 r. niemożliwe. Po wejściu na Pizzo Trubinasca (Altare) pozostaje wrócić przez przeł. Bocchetta della Tegiola. Możliwy jest jednak dostęp przez Passo Trubinasca do schroniska Sasc Furä (w 2018 r. zamknięte) i stąd przez La Plota do podnóża północnego kantu Pizzo Badile. Jednak szlaki te są oficjalnie zamknięte.

Trasa 7 Cała trasa jest na razie niedostępna.

Trasa 10 Szlak z przełęczy Cacciabella Sud jest oficjalnie zamknięty, a zejście z Cacciabella Sud przez dolinę Bondasca niemożliwe. Nieoficjalnie da się dotrzeć jedynie do schroniska Capanna di Sciora, które jednak jest w 2018 r. zamknięte.

Ponadto warto zaznaczyć, że po przebudowie kolejki linowej Albigna (**Trasa 9**) górna jej stacja jest obecnie zamykana poza godzinami przejazdów.

